

'Introductio. Continens Apocalypseos rationem generalem.'

Author: Isaac Newton

Source: Yahuda Ms. 3, National Library of Israel, Jerusalem, Israel

Published online: June 2010

<1r>

Introductio. Continens Apocalypseos rationem generalem.

< insertion from between the lines >

Tempora sunt quatuor cardinalia de quibus agitur in hac prophetia. Ab Apostolis ad horam tentationis quæ ventura est in orbem universum tentare habi{tantes in terra}. Inde ad consummationem horæ illius quæ finis erit etiam sæculi , Christo per adventus illustrationem Apostatas perdente 2 Thes. 2. Inde ad finem Iudicij quando Christus regnum tradet Patri. Inde denique in perpetuum. Ad horum quatuor temporum descriptionem in Apocalypsi septem adhibentur Prophetiæ

< text from f 1r resumes >

Apocalypsis septem constat partibus: prophetia de septem ecclesijs cap: 1, 2, 3; prophetia libri sigillati cap 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; prophetia libri aperti cap 12, 13, 14; prophetia Phialarum cap 15, 16; prophetia de Meretrice cap 17, 18, 19; prophetia de millennio cap 20, & prophetia de mundo novo cap 21, 22. Tres priores synchronæ sunt et extendunt a temporibus Apostolorum ad finem sæculi. Duæ sequentes etiam synchronæ sunt et extendunt ab initio horæ tentationis ad finem sæculi. Sexta extendit a fine sæculi ad finem iudicij, & Septima a fine iudicij in infinitum. Prima describit tempora primitiva copiosius, ecclesias nempe quæ ad usque horam tentationis in locis suis duraturæ erant, & ipsius tentationis tempora non nisi leviter attingit. Secunda per distinctionem temporum continua serie vices rerum ab Apostolis ad finem sæculi æqualiter describit, nisi quod in initio et fine tentationis paulo fusior est. Tertia omittit fere quæ per tempora primitiva geruntur, & in ijs occupatur quæ horam tentationis proxime præcedunt, quæque ea durante geruntur. Quarta per distinctionem temporum continua serie vices rerum ab ineunte hora tentationis ad finem seculi æqualiter describit. Quinta leviter attingit quæ initio horæ tentationis geruntur, fusissimè vero describit quæ finem sæculi proximè præcedunt. Sexta docet quæ sequuntur finem sæ<1Ar>culi. Septima quæ sequuntur sextam. Hoc modo prophetiæ prout ordine posteriores sunt tempore posteriora pergentes a temporibus Apostolorum per omnia sæcula in infinitum.

Prophetia sexta et septima verbis apertis et perspicuis declarantur ut interprete vix egeant. Prima item et secunda tertiaque quatenus horam tentationis præcedunt satis claræ sunt. Tota difficultas est in hora seu tempore tentationis . Ad hanc delineandam multæ adhibentur visiones synchronæ multique ejusdem rei typi, et hoc ut prædictio plenior esset, et tamen perplexior videretur, donec, rebus fere impletis, adventaret expositionis tempus. Primus labor igitur est typos tum synchronos tum coincidentes ritè inter se connectare. Donec hoc fiat, interpretes typos synchronos ad tempora diversa, & typos coincidentes ad res diversas

applicans, toto cœlo errabit. Et hic est scopulus in quem omnes hactenus impigere. Vt igitur connexioni visionum lucem aliquam in limine accingam, percurram ordine singula.

De prophetia prima.

In prophetia prima jubetur Apostolus ch. 1.19. scribere quæ vidit, & quæ sunt & quæ oportet fieri post hæc id est visionem quam vidit et quos audiret huc spectantes sermones tum præsentia tum futura involventes. Visionis itaque et sermonum duplex est consilium, tum præsentia tum futura delineare, præsentia quidem perspicue et verbis apertis, futura tecte & sub verborum mysticis significationibus. Et quatenus præsentia delineantur, de particularibus agitur, quatenus vero futura, de generalibus est prophetia. Non enim parva tectè prædicere solet Christus, sed sub parvis occultare magna, ut in parabolis evangelicis videre est. Aperte igitur et de præsentia, alloquitur singulas ecclesias: mystice et de futuro, in singulis describit omnium commune fatum: imò <2r> et fatum ecclesiæ totius quatenus toti cum his septem et cum harum progenie commune est fatum. Sic ubi ad Ecclesiam in Philadelphia dicit: Faciam illos [qui de Synagoga Satanæ sunt] ut veniant et adorent ante pedes tuos: Item, Servabo te ab hora tentationis quæ ventura est in orbem universum: generalia prædicat. Sic et illud ad Ecclesiam in Smyrna: Habebitis tribulationem diebus decem, id est persecutionem annis decem. Significatur enim hic persecutio Dioclesiani quæ decem annis per Orientem totum desæviit & cæteras omnes persecutiones simul sumptas superavit. Scilicet ecclesiarum septem & quotquot his affines sunt unum est corpus mysticum, et patiente membro aliquo patitur totum corpus. Voluit igitur Christus, quæ mysticè loquitur, passiones corporis mystici per passiones membrorum exprimere, figuratè accipiendo partem pro toto, ut Rhetoricis mos est. Et quo hoc commodius fieret, nomina urbium Dei consilio talia selecta sunt quæ Ecclesiæ generali congruant. Ecclesia in Ephesei ac Εφέσιοι, desiderabilis. Smyrna est myrrha, de qua Sponsa Christi bene olet, Cant: 5.5, ut et sponsus Cant {bene} Myrrhati inquam de Myrrha bene olentes. Sponsa Chr. Cant. 5.5 sponsa Ch{risti} 1.13 & 3.6 & 4.6, 14 In {in} Smyrna. Pergamus, urbs excelsa: Apoc. 21.12 ea in rupe sita erat. < insertion from the right margin > Pergamus in rupe sita erat et arcem, vel urbem altam ob arcibus Trojæ sic dictis olim significabat. In Pergamo {vives} illius altæ urbis Hirusalem quæ in Christo fundata est Apoc 21.12. < text from f 2r resumes > Thyatira, τα Θυατεира, sacrificijs trita, absumpta; cædibus indomita. Sardis, canticum lætitiæ cap 14.3 & 15.3; item lapis pretiosus, qui et in fundamento est novæ Ierusalem cap. 22.20 & amuletum est contra venenum et veneficium, sc. poculi Meretricis cap 18.3, 23. In Philadelphia id est in amore fratrum, in charitate In Laodicea, id est jure populi

Generalis est ergo hæc Prophetia, et quidem de illis ipsis rebus agit quæ in sequentibus Prophetijs sub varijs typis describuntur. Ad illos etiam typos omninò respicit, et quasi clavis est ad <3r> ipsos reserandos. Et ut de visis primò loquar, Filij hominis apparitio hic in limine fuse describitur ut ex similitudine Filium hominis in sequentibus cognoscas, cap. 10.1. & 14.14 et 18.1. Item Dan. 10.5, 6 Septem stellæ in dextra ejus sive Angeli septem ecclesiarum quatenus de præsentia accipiuntur sunt Episcopi earundem, perinde ut Angeli quatuor ad Euphratem ligati sunt quatuor duces exercitus equestris cap. 9.15, 16. Quatenus vero de omni tempore accipiuntur sunt septem spiritus Dei cap: 3.1, atque adeo Lampades septem coram Throno cap: 4.5, & septem oculi Agni cap: 5, 6. Gladius ex ore Filij hominis idem est cum gladio simili cap 19, et significat visionem filij hominis in hac forma durare usque dum gentes hoc gladio percusserit perinde ut illi cap 19 describitur. <4r> Candelabra septem sive ecclesiæ septem sunt septem cornua agni cap. 5.6, quibus etiam similia sunt duo cornua Bestiæ Pseudopropheticæ, cap 13.11. Durat etiam Visio candelabarum usque ad finem sæculi, ut ex dictis ad Ecclesiam in Pergamo patet: Pœnitentiam, inquit, age; aliter veniam tibi cito et pugnabo cum illis in gladij oris mei cap 2.16. Item ex verbis ad Ecclesiam in Sardis: Si non vigilaveris, veniam ad te tanquam fur et nescies qua hora veniam ad te, cap. 3.3 Sic ad Ecclesiam in Thyatira: Quod habetis, inquit, tenete donec veniam cap. 2.25. Has igitur septem ecclesias et earum progeniem ad usque finem mundi et non Ecclesiam Romanam aut Alexandrinam selegit Christus ad representandam veram suam ecclesiam quatenus ea magnæ Apostasiæ contrariatur et cum illa luctatur. Quod maximè notandum est. Christus has ecclesias ut potiores Apostolo unico superstiti regendas commisit, diuturno ejus regimine confirmavit, confirmatarum progeniem hac prophetia ad eam directa, et magis confirmavit, et in Ecclesiæ generalis typum et representationem ut Synagogæ Apostolorum ad usque finem sæculi opponendam adhibuit.

Hæc sunt quæ Apostolus vidit. Quæ audivit ita verbis parabolicis temperantur, ut Ecclesiæ quæ tunc in vivis erant, ad se dicta putarent omnia; sub sensu tamen aperto passim lateat sensus mysticus & propheticus ad sequentes visiones alludens. Et quædam æquidum apertè alludunt, ut Vincenti dabo edere de ligno vitæ quod est in medio paradisi Dei mei. cap. 2.7 & 22.2.: Qui vicerit non lædetur a morte secunda, cap: 2.11, & 20.6. Dabo illi potestatem super gentes, cap 2.26 & 5.10 ut et 11.15, 17. nec non 20.3, 4. Reget eos in virga ferrea

cap 2.27 & 19.15 Pugnabo contra eos in gladio oris mei cap: 2.16 & 19.21. Nova Hierusalem quæ descendit de cœlo a Deo cap: 3.12 & 21.2. Ex quibus allusionibus qui sapiens est facile collegerit prophetiam hanc ad sequentes visiones omninò respicere. Hora utique <5r> tentationis quæ ventura erat in orbem universum tentare habitantes in terra, denotat tempus illud quo Draco fugaret mulierem, bellum gereret cum reliquijs seminis ejus & una cum Bestijs duabus per totum orbem regnaret cum bestia inquam septicipiti quam adorarent universi qui inhabitant terram, quorum non sunt scripta nomina in libro vitæ Agni. Cap 13. 3, 4, 7, 8. Tentatione illa non denotatur persecutio sed apostasia. Non enim ecclesia universalis, nedum particularis illa Smyrnæorum, ob fidem et patientiam servanda erat a generali aliqua persecutione. Hoc absurdum est et historiæ non respondet. Promittitur protectio a seductione: ab illa nempe quam Bestia bicornis præstigijs suis invexit, efficiens ut terra universa Bestiam et Imaginem ejus coleret, et characterem, nomen, nominisque numerum reciperet Cap 13.12, 14, 15, 16, 17. Eodem spectat illud ad Ecclesiam in Laodicæ: Quia tepidus es et nec calidus nec frigidus, fiet ut te evomam ex ore meo. Impletum est hoc ingruente hora tentationis, ubi tepidi omnes et hypocritæ, eo quod amorem veritatis non receperant, per operationem imposturæ signis et prodigijs mendacibus seducti sunt ut crederent mendacio 2 Thes. 2. Promissum superius: Quoniam servasti verbum patientiæ meæ, et ego servabo te ex hora tentationis, pertinebat ad Ecclesias quo tempore de persecutione modo exierant, idque ut præmium constantiæ. Hæc ad easdem pertinebat postea ubi refriguerant. Quoniam, inquit, servasti verbum patientiæ meæ id est quia fortiter tolerasti persecutionem; servabo te, id est, quamdiu modicam illam quam habes virtutem retines. At ubi refrigueritis expuam vos ex ore meo quotquot tepidi estis. De Ecclesia mea non amplius eritis: sed per <6r> horam tentationis adhuc magis ingruentem segregabo vos et erroribus deceptos dabo in Synagogam Satanæ, ut cum orbe reliquo colatis Bestiam. Sic et ad Ecclesiam in Epheso: Amorem tuum primum, inquit, reliquisti: Memor est itaque unde excideris, et age pœnitentiam et prima opera fac: sin minus venio tibi cito et movebo candelabrum tuum de loco suo nisi pœnitentiam egeris. Illud, amorem tuum primum reliquisti idem est quod tepidus es, & movebo candelabrum tuum de loco suo idem quod evomam te ex ore. ‡ < insertion from f 5v > ‡ Pertinent autem hæc non ad omnes quæ in Ecclesia sunt sed ad multitudinem tepidorum. Candelabra non perduntur, sed movebuntur de loco baseos; non penitus sed ex parte pro numero tepeditum. In locis primis aliqua ex parte manebunt usque ad finem visionis. His igitur verbis tepidus es, memor esto unde excideris & similibus, Christus quamvis Ecclesias tempore Apostoli florentes & nonnihil flaccescentes specie redarguit ut eas ad majorem virtutem provocaret; revera tamen digitum < text from f 6r resumes > digitum intendit ad religionis statum illum languidum qui Apostasiam proximè præcessit. Christus enim tepidos evomuit ex ore et candelabrum de loco movit, non propter teporem et defectum amoris Christianorum illorum qui tempore Apostoli vixerunt, sed propter illorum teporem quos evomuit, propter illorum defectum amoris quos de loco movit. Sermones igitur omninò parabolici sunt, specie alludentes ad tempora Apostoli, revera præfigurantes tepidum illum & formalem ecclesiarum statum, qui omnium consensu post persecutionum cessationem et divitiarum rerumque omnium sub Christianis Imperatoribus affluentiam statim viguit. Quo et illud ad Ecclesiam in Sardis spectat: Nomen habes quod vivis et mortuus es. ‡ < insertion from f 5v > ‡ Ecclesiæ nomine et forma externa splendes, virtute non item. Memento ergo qualiter acceperis & audieris et serva et pœnitentiam age. Si ergo non vigelaveris, si dormiendo permiseris inimicum seminare zizania in te, si qualiter acceperis et audieris non servaveris sed defeceris a veritate, tandem veniam ad te ut fur et nescies qua hora veniam ad te. Sed pauca habes nomina in Sardis quæ non inquinaverunt vestes suas et ambulabunt mecum in albo quia digni sunt. Ex omni tuorum multitudine pauci tantum digni sunt qui mecum ambulent in albo. Pariter et illud # < insertion from f 6v > # Pariter et illud ad Ecclesiam in Thyatira: Novi tua opera et amorem et fidem et ministerium et patientiam tuam et opera tua novissima (sc. quæ in durissima illa persecutione Dioclesiani modo exhibuisti) plura prioribus. Sed pauca habeo adversus te quia permittis Mulierem Iezabel quæ dicit seipsam prophetam et docet et seducit meos servos fornicari et manducare Idolothyta. Alluditur hic ad decretum Synodi Apostolorum Act. 15. Cujus respectu etiam subjungitur Non mittam super vos aliud pondus. Sensus autem est. Pauca habeo adversus te quia dormiendo permittis inimicum seminare zizania, meretricem inquam, de servis meis tepidos quosque ad fornicationem spirituales seducere. Vobis autem dico qui reliqui fueritis in Thyatira (vobis reliquis de semine fæminæ cap 12.17) quotquot non habent doctrinam hanc, quotquot non cognoverunt profunda Satanæ ut loquuntur (quoniam Prophetiæ aboletæ sunt, linguæ cessarunt scientia evanuit, sola fere jam restat charitas 1 Cor 13.8:) durante imperio Satanæ non mittam super vos aliud pondus (quam ut ab Idolothytis, fornicatione cæterisque profundis illius imperij abstinenceis.) Tamen etiam quod habetis tenete donec veniam. His quinque locis ad totidem ecclesias directis prædicatur Apostasia ingruens ad probationem servorum Dei & lapsus tepide multitudinis Christianorum. Videamus jam quomodo status Apostasiæ describitur < text from f 5v resumes > <6v> < text from f 6r resumes > <7r>

Dicitur hic mulierem Iezabel esse quæ servos Dei seducit. Eo nominè alluditur omnino ad visionem Meretricis Babylonice cap 17. Quæ ibi per visionem <8r> coram exhibetur, hic nominatur Iezabel. Id vel ex utriusque consensu colligere liceat. Meretrix Babylonica habebat regnum super Reges terræ cap 17.18, & super Bestiam sedebat Regina cap 18.7. Iezabel item Regina erat. Illa Pseudophrophetes nominatur cap 16.13 & 19.20: Hæc se propheten dicebat, adeoque pseudophrophetes erat cap 2.20. In illius beneficijs errarunt omnes gentes cap 18.23, inebriatæ de vino fornicationis ejus cap 17.2: hæc olim seducebat totum Israel, ita ut Elijah propheta se solum putaret relictum qui non coleret Baal, et jam quoque ea pariter et seducendo inducit tentationem in orbem universum tentare habitantes in terra, cap. 3.10. Illa fornicatrix, meretrix et mater fornicationum cap 17.1, 2, 5: Hæc fornicatrix cap 2.21, & adultera vers 22. Cum illa fornicati sunt reges terræ, & inebriati sunt incolæ terræ de vino fornicationis ejus, cap 17.2: cum hac fornicantur et mœchantur seducti cap 2.20, 21, 22. Vtrobique igitur fornicatio mystica est et spiritualis, nempe per Idololatriam. Deus dedit in corda regum ut faciant quod placitum est illi et dent regnum suum bestiæ, cui Meretrix illa insidet, donec consummantur verba Dei, cap: 17.17 Deus dedit huic tempus ut pœnitentiam ageret & non vult pœnitare a fornicatione sua cap: 2.21. Vtriusque igitur duratio perlonga est. Tandem post casum urbis Babylonis, quæ Meretricis sedes imperialis fuit, ipsum corpus Meretricis, Babylon magna per orbem diffusa cap 16.19, Pseudophropheta per spiritus sui miracula falsa congregans gentes ad bellum ultimum vers 13, venit in memoriam ante Deum dare illi poculum vini indignationis iræ ejus vers 19 id est projicitur una <9r> cum Bestia in stagnum ignis cap 19.20 et cæteri de gentibus occisi sunt in gladio sedentis super equum procedente de ore ipsius vers: 21. Et positi sunt Throni, et sederunt super eos sancti Et iudicium datum est illis et regnarunt cum Christo cap 20.4, gentibus quæ restabant pacatis vers 3. Similiter et Iezabel tandem quia pœnitare noluit, missa est a Christo in lectum (pro poculo fornicationis accipit poculum furoris, pro lecto voluptatis lectum tormenti, in Stagno ignis decumbens) et fornicantes cum ea, (id est Reges decem seu Bestia) missi sunt itidem in afflictionem magnam, sc. in idem stagnum et filios ejus Christus interficit in morte, (nempe per gladium oris) et omnibus ecclesijs suis dat mercedem, distribuens unicuique secundum opera sua cap 2.21, 22, 23, et dat illis potestatem super gentes, et regent eas in virga ferrea, & stellam matutinam accipient vers 26, 27, 28. Vtraque igitur una cum gentibus quas seduxit, eodem modo et tempore perditur, Christo tunc ad judicandos et remunerandos sanctos veniente. Quare cum consensus plenus sit; utraque existente Regina, Pseudophrophete, seductrice populorum, seducente omnes gentes, perdiu dominante, simul & similiter, una cum seductis gentibus, pereunte; cum ejusmodi duas diversas simul esse absurdum sit; cum in his prophetijs, quæ congruunt, ad invicem referenda sint per Regem cum primæ hujus quæ de septem ecclesijs est Prophetiæ mos et scopus sit ad sequentes visiones alludere; cum denique sermones omnes Apocalyptici referantur ad visiones, nulla autem visio sit præter illam Meretricis Ba <10r> bylonicæ ad quam sermo parabolicus de Iezabel referatur: omnino dicendum est sermonem hunc ad illam visionem alludere.

<11r>

< insertion from f 9v >

< insertion from higher up f 9v > Sic et Parabola de Satana, Balac, Balaam, scandalo, idothytis et fornicatione, Nicolaitanis, martyre Antipa, et Iudæis cap: 2.13, 14, 15, alludit ad Draconem, Bestiam septicipitem, Bestiam bicornem, Imaginem Bestiæ, cultum imaginis, colentes imaginem, occisos qui non colerent, et stantes in monte Sion, cap 12 & 13 & 14, singula ad singula < text from lower down f 9v resumes > Satanas Draconem denotat cap 12.9 et thronus Satanæ ubi tum Ecclesia tum Satanas habitat cap 2.13. thronum seu sedem Draconis cap 13.2 Balac, ut rex erat, , ut dominus sæcularis, ut idololatricus, ut hostis et corruptor populorum Dei, ut nomen Balac significat exinanientem, in solitudinem et eremum omnia reducentem ut consilijs pseudophrophetæ Balaam hac in re auscultans ; denotat Bestiam septicipitem, utpote coronatam cap 13.1, thronum et potestatem magnam ejusdem generis cum illo Draconis habentem vers. 2, blasphemam id est idololatricam vers 6, servis Dei bellum inferentem vers 7, sanctos vincentem, eos omnes mysticè necantem, in sanctorum solitudinem & eremum vastata per abominationem desolationis ecclesia loca omnia reducentem cap 13.7, 15 & 17.3. denique consilijs et opere Bestiæ bicornis ab omnibus adorata vers 12, 14, 15, 16. Vnde et per Balaam intelligitur Bestia bicornis. Balaam utique Pseudophropheta fuit: Bestia bicornis miraculis et præstigijs sparsit falsas doctrinas cap 13.13, 14, unde et pseudophropheta appellatur cap 16.13 Balaam doctrina sua errare fecit filios Israel cap: 2.14: Bestia bicornis πλάνῃ τοῦς ἑμοῦς errare facit servos Dei cap 13.14 Doctrina Balaam erat manducare idolothyta & fornicari cap: 2.14, id est cum Dijs falsis Num: 31.16 & 25.2, 3: Bestia bicornis loquebatur sicut Draco, id est idololatriam docebat Apoc 13.11 et auctor erat ut populi adorarent Imaginem Bestiæ vers 14. Balaam, ut ad hanc doctrinam impingere faceret filios Israel, docebat Balac mittere scandalum ipsis, nempe conspectum Idoli Baal Peor cum < text from f 11r

resumes > apparatu omni et sacrificiorum festorumque solennitate, quo allekti manducarent idolothyta & fornicarentur: Bestia bicornis ut servos Dei seduceret docebat habitantes in terra (eos qui ad alterius Bestiæ corpus pertinebant) similiter mittere scandalum, Imaginem Bestiæ quam omnes adorarent. Successit consilium Balaam multitudine Israelis peccante Num: 25. successit et consilium Bestiæ bicornis multitudine imaginem colente Apoc 13.15. Denique vox Balaam hebraicè talem significat qui atterit et consumit populum, nempe populum Israelis per consilium suum: talis autem fuit Bestia bicornis, per cuius utique consilium seducta est multitudo, cæteri occisi Apoc 13.15.

Cæterum ut horum analogia clarior fiat, explicanda sunt aliqua: et imprimis spiritualem esse fornicationem quam Balaam docuit. Id colligo his argumentis. Primo – <12r> Israel non tantum manducabat Idolothyta sed et spiritualiter fornicabatur adorando Baal Peor: noluit autem Christus nominato minori crimine manducandi, omittere majus colendi Idolum, ne Parabolam mancam et imperfectam componeret. Secundo quod hæc duo memorantur Israelis crimina in historia ad quam Apocalypsis alludit. Fornicatus est populus cum filiabus Moab, quæ vocaverunt eos ad sacrificia sua. Et illi comederunt et adoraverunt Deos eorum, et adjecit se Israel Baal Peor, Num: 25.1, 2. Fornicatus est populus cum filiabus Moab, id est spiritualiter etiam ut explicat Interpretatio septuaginta et Targum Jonathan. Cœperunt, inquit Jonathan, populus prophanare sanctitatem suam et aperire corpora sua Idolo Peor et scortari cum filiabus Moab, quæ proferebant Imaginem ipsius Peor quæ latebant sub fascijs earum et vocaverunt populum ad sacrificia Idolorum suorum &c. Orientalibus utique notissimum fuit, Idololatriam per fornicationem seductorum cum seducentibus exprimi, ut Israelis cum Ægyptijs et Assyrijs Ezek 6.26, 28, servorum Dei cum muliere Iezabel Apoc: 2.20. Cæterum illud fornicatus cum filiabus continet totum crimen. Partes duæ ad quas Apocalypsis alludit sunt comederunt et adoraverunt: Vel ut David recitat, Adjecerunt se Baal Peor, et comederunt sacrificia mortuorum Psal 106.36. Tertio quod ubicunque hic Israelis lapsus in sacris literis <13r> commemoratur, solum ponitur Idololatriæ crimen, ob hoc solum dicitur ira Dei in Israelem commota hoc scandalum unicum memoratur cujus contactum attritio populi secuta est. Vt Psal. 106.36. Deut: 4.3, & 32.16. Ios: 22.17. Sed et in loco illo ad quem Apocalypsis apprimè alludit, nempe Num. 31.16 peccatum totum in quod Israel consilijs Balaam impegit, dicitur res Peor, id est, res Dei quem adorarunt, cujus sacrificia comederunt. Denique quod Christus Apoc 2.20 crimen manducandi idolothyta et fornicandi iterum reprehendens, mox vers: 22, describit fornicationem illam esse cum muliere Iezabel, id est qualem Israel olim patrabat cum Iezabel per cultum Idolorum ejus.

Spiritualis igitur est fornicatio illa. Et hinc simul innotescit Scandalum quod Balaam docuit mittere. Τὸ σκάνδαλον scandalum proprie significat lignum incurvum quo tendicula seu decipula sustinetur, et in quod impingens animal ipsam tendiculam seu decipulam super se subita ruina prosternit. Apud veteres metaphoricè est objectum quodvis in quod sine damno vel ruina impingi non potest. Iuxta iter scandalum posuerunt mihi, Psal: 140.6. Dici autem solet de Dijs Gentium. Si servieris Dijs eorum hoc tibi certe erit in scandalum, i.e. si ad hoc offendiculum impegeris, iram Dei in te derivabis et peribis Exod 23.33. Non servies Dijs eorum quia שְׁמוֹת scandalum istud tibi Deut 7.16. Cave ne unquam cum habitatoribus terræ illius jungas amicitias ne tibi fiat שְׁמוֹת in scandalum in medio vestri: sed aras eorum destrue confringe statuas, i.e. cave ne icto fœdere gentes in terra vestra Deos suos colere permittas, sed areas destrue confringe statuas, ne in hæc impingens pereas Exod 34.12. Servierunt sculptilibus eorum לַחֹשֶׁבֶת וְיִצְחָק לְמוֹקֵשׁ et fuerunt eis in scandalum Psal 106.36. Dij eorum erunt vobis שְׁמוֹת in scandalum Iud. 2.3 Hoc erat igitur et scandalum quod Balaam docuit <14r> mittere filijs Israel, ut verba proxima manducare idolothyta et fornicari docent. In hunc sensum conspirant etiam sacræ litteræ, hanc Israelis Idololatriam ut scandalum, pestem a Deo subinde immissam et attritionem populi ut exitium impingentium in illud scandalum describens. Adjecerunt se Baal Peor et comederunt sacrificiam mortuorum, et irritaverunt eum in adinventionibus suis, et in eos irruit pestis Psal: 106.28. Oculi vestri viderunt omnia quæ fecit Dominus propter Baal Peor, quomodo contriverit omnes cultores ejus de medio vestri Deut. 4.3. An parum vobis est quod peccastis in Baal Peor et usque in præsentem diem macula hujus sceleris in vobis permanet multique de populo corruerunt, Ios: 22.17. Impinguatus est Iesuron et recalcitravit – ipsi me provocarunt in eo qui non erat Deus et ego provocabo eos in eo qui non est populus. – Ignis succensus est in furore meo et ardebit usque ad inferni novissima, Deut 32.15, 21. Et in illis ipsis locis ad quæ Apocalypsis alludit. Israel se adjecit Baal Peor, et iratus est Dominus in Israel &c Num 25.3. Nonne istæ sunt quæ deceperunt filios Israel ad suggestionem Balaam, et prævaricari vos fecerunt in domino super peccato Peor, unde percussus est populus? Num 31.16. Vt impegit in Peor, percussus est populus. Id agebat Balac ut hostis suus formidandus Israel male periret. Hac de causa ad se vocabat Balaam. Cum Balaam populo maledicere vetaretur, docet astutus importunum regem aliud ruinæ medium, ut filij Israel Deum suum in se irritarent colendo deos alios. Iudicium Dei tendicula erat Deus alienus scandalum: consuetudo et amicitia populorum via ad scandalum. * < insertion from f 13v > * manducare idolothyta et fornicari

impactio in illud: et idoli deaurati, splendidi cultus, ciborum desiderabilium oblatorum, festorumque ostentatio, deque his sermo creber, illecebræ ad impactionem sive esca. Via sternenda erat, ut illecti impingendo in scandalum, iudicium Dei in capita sua derivarent. < text from f 14r resumes > Manducare idolothyta et fornicari impactio in illud: et Idoli deaurati cultus, ciborum desiderabilium, festorumque ostentatio, deque his sermo creber, illecebra ad impactionem. Via sternenda erat ut illecti impingendo in scandalum iudicium Dei in capita sua derivarent. Ad hunc sensum alludunt et ipsa verba Apocalypseos. Balaam Docebat βαλεῖν σκάνδαλον ἐνώπιον projicere, mittere, ponere scandalum in via filiorum Israel. <15r> Cum igitur scandalum proprie significet rem substantialem gressibus objectam, et hic ad Idolum Baal Peor alludat: aptissimè dicitur typus imaginis Bestiæ. Nam Idolum illud Deus erat seu Idolum seu Imago Regis Balac: et ut Balac est Bestia, Imago Balac erit Imago Bestiæ.

< insertion from lower down f 15r >

1 Recte autem dicitur Imago illa scandalum. Cum enim Bestia bicornis seducere vellet servos Dei, docuit homines id est principes Bestiæ hanc Imaginem facere et effecit ut Imago viveret et loqueretur idque in terrorem non colentium, et hoc dicitur signum quod Bestia bicornis ad seductionem hominum operata est. Imaginis splendore vita et loquela miraculosa illecti sunt, minis terri, in scandalum impegerunt, coluerunt Imaginem. Seducit (bicornis illa) meos habitantes in terra, propter signa quæ data sunt illi facere in conspectu Bestiæ, dicens habitantibus in terra ut faciant imaginem Bestiæ quæ habuit plagam gladij, et vixit. Et datum est illi spiritum dare Imagini Bestiæ, et ut loquatur Imago Bestiæ et faciat ut quicunque non adoraverint Imaginem Bestiæ occidantur, Apoc 13.14, 15

< text from higher up f 15r resumes >

2 Sed cultus Baal Peor idololatria erat; Numquid cultus Imaginis Bestiæ fuerit idololatria? Quid ni? Dices Imago figuratè dicta est. Erit et cultus ejus Idololatria figurate dicta: atque ita parabolicè per idololatriam illam propriè dictam Iudæorum apte designabitur, ut et vicissim idololatriam propriè dictam Apostatarum aptè designabit. Vt enim fornicatio cum Meretrice typice designat fornicationem spiritualem ex doctrina aut auctoritate Meretricis patratam, sic adoratio Imaginis typicè designare potest idololatriam ex doctrina aut auctoritate Imaginis commissam. Et typus posterior priori elegantior est, eo quod adoratio Imaginis nomine tenus, et Idololatriam significat et honorem obsequiumque auctoritati Imaginis delatum ex quo idololatria illa committitur.

3 Porro hujus generis Idololatræ a fornicatione spirituali et externa professione Christianæ religionis dicuntur Nicolaitani. Habes, inquit, illic tenentes doctrinam <16r> Balaam, qui docebat Balac mittere scandalum coram filijs Israel {edere} idolothyta et fornicari: οὕτως ἔχεις καὶ σὺ ad hunc modum habes et tu tenentes doctrinam Nicolaitarum. Nicolaitarum doctrinam primò vocat doctrinam Balaam: Habes, inquit, tenentes doctrinam Balaam. Dein descripta doctrina illa, repetit: Ad hunc modum habes et tu tenentes doctrinam Nicolaitarum. Illud οὕτως relativum & comparativum est, et in versione Arabica et Æthiopica sic accipitur. Igitur a Nicolaitarum secta quæ per tempora Apostolica fæminis in communi utebatur desumpta parabola, Christus depingit spiritualiter fornicantes: uno opere et impuram illam sectam obiter condemnans, & Apostasiam quæ futura erat artificiose et luculenter describens. Luculenter, inquam: tum quod fornicatio propriè dicta notissimum sit symbolum Idololatriæ; tum quod nomen Nicolaitarum significat victores populi id est populi Dei quem omnem utique hi partim seduxerunt partim interfici curarunt cap: 13.15: tum denique quod Nicolaitani erant Christiani seducti. Tales enim erant colentes imaginem Bestiæ. πλανᾷ τοὺς ἑμοὺς seducit meos cap: 13.14. Facit nequis emere aut vendere possit præter suos, id est excommunicat vers 17 Facit ignem de cælo descendere, scilicet face de sublimi dejecta in ceremonia excommunicationis vers 13. Seducit omnes longe lateque vers: 16. 17, omnes autem per multa sæcula Christiani fuerunt. Descendit Diabolus, (id est idololatria modo de cælo per Michaellem dejecta) ad incolas maris ac terræ Cap 12.12 Non ad Gentiles antiquos (Hi prius Idololatræ erant) sed ad eos qui antea diabolum non habebant inter se, qui ante dejectionem ejus idololatræ non erant, id est ad Christianos. Hoc descensu et subsecuta seductione vera Dei Ecclesia ita attenuata est ut in Eremum mox fugere quasi invisibilis facta, et non nisi seminis reliquias in terris

---